

ZVÍŘÁTKA – úvod do metodiky – nejmladší školní věk

- Jsi oddílový vedoucí nebo instruktor?
- Jsou ve tvém oddíle děti převážně z 1. a 2. třídy ZŠ?
- Přemýšlíš občas, jak si poradit s dětmi, které mají svá hyper-, dys-, zdravotní omezení, jsou prostě trochu "jiné" než ostatní?
- Hledáš zajímavé náměty pro činnost oddílu nebo pro celotáborovou hru?

Pokud jsi na některou z otázek odpověděl ANO, pak právě pro tebe je určený tento materiál.

Najdeš v něm nejen spoustu námětů, her a aktivit pro děti z kategorie nejmladších, ale i praktické rady a poznámky, jak přiblížit běžnou činnost oddílu i dětem se specifickými vzdělávacími potřebami.

JAK S METODIKOU PRACOVAT?

Materiál obsahuje takové množství aktivit, aby se daly využít pro činnost oddílu v rozpětí jednoho školního roku a to jak na schůzce, vikendovce či letním táboře. Aktivity na sebe nenavazují, takže je jen na tobě, které do svého ročního plánu zařadíš. Aby činnost oddílu byla vyvážená, měl bys kromě oblíbených činností zařadit i „ochutnávku“ něčeho jiného, netradičního. Možná budeš překvapený, jak se bude taková „jiná“ schůzka dětem líbit.

Možná tě teď napadá: „To je sice hezké, ale jak mám namíchat aktivity pro oddíl, když v něm mám i starší děti?“ Spoustu aktivit můžeš využít pro celý oddíl, starším dětem můžeš nabídnout aktivity z programu pro další věkové kategorie. Mnohdy je lepší děti rozdělit podle věku do menších skupin a připravit pro každou samostatný program, alespoň na část schůzky.

Program Zvířátka vychází z ideálů Pionýra (pravda, poznání, přátelství, překonání, pomoc, příroda, paměť). Děti se s nimi seznamují prostřednictvím konkrétních činností. Je vhodný pro děti, které již umí číst a psát. Aktivity jsou připravovány převážně v rozsahu 75–90 minut.

Cílem činnosti by pro děti mělo být seznámení se s danými tématy a jejich motivace k opakování a rozvíjení těchto činností. Od dětí této věkové kategorie již můžeme požadovat jisté množství výstupních znalostí.

Schůzka je organizačně členěna na několik částí. V hlavní části se věnujeme novému tématu. Nezapomínejme ho doplňovat vhodně zvolenou legendou. V další části můžeš navázat pracovní-výtvarnou aktivitou, která doplňuje hlavní činnost. Součástí musí být i hry.

V programu není pevně stanovena návaznost jednotlivých aktivit. Doporučujeme, abys při sestavování plánu zařadil čtvrtletní či pololetní miniprojekty, které umožní dětem snáze vnímat tok času. Těmito projekty může být například divadelní představení, koncert pro rodiče a známé dětí, výstavka dětské tvorivosti, sportovní den...

Jsi zvyklý připravovat celoroční hru s nějakým námětem? Nebo chceš využít nabízené aktivity pro přípravu celotáborové hry a uvítal bys k nim nějaký příběh? Pak můžeš využít legendu Zvířátek.

LEGENDA – ZVÍŘÁTKA

Bylo po prázdninách a všichni naši zvířecí kamarádi se sešli na svém oblíbeném místě. Mládátka vyrostla a stala se z nich Zvířátka. Ale i když byli všichni už větší, tak si spolu stále dobře rozuměli a domluvili se, že se budou dál pravidelně scházet. Vždyť pokaždé, když se setkají, tak si užijí spolu tolik legrace a ještě se něco zajímavého dozvědí.

Kočka řekla svým kamarádům, že pro ně má připravené nové sportovní hry, které viděla hrát děti o prázdninách. Medvěd vyprávěl kamarádům o svých průzkumných výpravách a co zajímavého v lesích, na polích a loukách viděl. Mravenec přislíbil svým kamarádům, že jim ukáže, co se všechno přes prázdniny naučil vyrábět. A když budou chtít, mohou si to jeho kamarádi vyzkoušet u něj v dílně, kam je také všechny pozval. Ptáček zase vyprávěl o tom, jaké to bylo, když si o prázdninách zaletěl na setkání umělců všeho druhu. Viděl tanečnický, malíř, sochaře, zpěváky, hudebníky a herce, jak dělají radost všem, kteří se na jejich díla přišli podívat. Ostatním zvířátkům se jeho vyprávění moc líbilo a domluvili se, že se také naučí něco nového a pak udělají pro všechna zvířátka z okolí uměleckou přehlídku. Sova poslouchala pozorně všechna zvířátka a nakonec také vyprávěla, co o prázdninách zažila. Létała po kraji a setkávala se s lidmi a ostatními zvířátky.

Vyprávěla, že viděla krásné hrady a zámky, slyšela mnoho zajímavých příběhů, a když prý ostatní budou chtít, tak jim je přečte ze své kroniky. Naučila se totiž psát a ráda to ostatní naučí. Líbí se jí své postřehy zaznamenávat. Nechtějí to zkusit i ostatní?

To bylo novinek, co si musela zvířátka povědět. A čas schůzky tak rychle utekl. Když se rozcházel domů, už se všichni těšili na jejich příští setkání, možná Sova přinese ukázat i svůj zápisník Zvířátek...

Jako průvodci dětí jednotlivými oblastmi jsou zvolena následující zvířátka:

člověk a společnost
sova Mudrulka

příroda
medvěd Medula

sport
kočka Čiperka

technika
mravenec Šikula

umění
ptáček (toho si děti pojmenují samy)

Legendu si můžeš přizpůsobit a doplnit svými nápady.

Materiály určené pro děti

PRACOVNÍ LISTY NEBO ZÁPISNÍK

Vedoucí oddílu má pro každé dítě k dispozici sadu pracovních listů nebo zápisník. Pracovní list je členěn na dva oddíly. Hlavní část se týká nosného tématu schůzky. Boční lišta slouží k doplnění nebo rozvinutí tématu. U některých pracovních listů je lišta oddělitelná a je určena k rozstříhání a vlepení do hlavní části. Na spodní straně je tzv. nácvikový řádek, který slouží k rozvoji jemné motoriky a nácviku psaní u dětí (dysgrafie...). Zápisník zvířátek je možné použít místo sady pracovních listů v případě, že vaši činnosti spíše vyhovuje forma kroniky, kterou si děti mohou vést.

SAMOLEPKY

Odměnou pro děti, kromě zážitku z každé schůzky může být i ohodnocení jejich výkonu. Hodnocení dětí je možné provádět pomocí zadní strany sešitu s pracovními listy nebo Zápisníku zvířátek. K dispozici jsou malé samolepky se zvířátky. Ty lze použít například tak, že při prvním setkání s aktivitou od nového zvířátka, ji nalepí na zadní stranu sešitu. Velké samolepky zvířátek se udělují dětem po splnění předem stanoveného množství aktivit, jako odměna při závěrečném hodnocení nebo kdykoli, pokud jsou splněny podmínky pro jejich nalepení.

Další možností hodnocení je nejprve do malého (případně velkého) kroužku na zadní straně sešitu s pracovními listy nebo Zápisníku zvířátek označit splnění dílčího úkolu například parafou, razítkem nebo jinou oddílovou značkou. Za tři splněné úkoly získá dítě malou samolepku. Za sedm splněných aktivit pak může získat a nalepí si velkou samolepku zvířátka.

Kritéria hodnocení si můžeš upravit tak, aby vyhovovala činnosti oddílu.

Každé dítě by mělo mít k dispozici box, batůžek, nebo kapsičky na svoje výtvary a poklady, které nashromáždí během činnosti v oddíle.

Veškeré grafické materiály jsou k dispozici i v elektronické podobě, můžeš si je sám upravovat a využít podle svého uvážení – do kroniky, na nástěnku, na webové stránky. Záleží jen na tvém kreativním přístupu.

Doufáme, že tě náměty osloví a budeš je rád využívat.

Přejeme tvému oddílu spoustu krásných a nezapomenutelných zážitků.